

FULL OFICIAL DEL DILLUNS DE BARCELONA

DILLUNS, 29 D'AGOSTO DEL 1938

Administració : Casa d'Assistència President Macià : Montalegre, 5 : Barcelona : Tel. 24770

NÚMERO 663 : 30 CENTIMS

Continua el vigorós avanç republicà a Extremadura

Ahir conquistà Casa Higuera, Matasanos i Las Hileras, i tallà el ferrocarril Madrid-Badajoz

Per foc antiaeri ha estat abatut un aparell de la invasió, al Front de l'Est

COMUNICAT OFICIAL

FRONT DE L'EST. — L'activitat de les forces de la invasió que donen mostres de l'enorme crebantament sofert en els recents atacs, ha estat avui, a la zona de l'Ebre, menys intensa que en jornades anteriors.

L'aviació estrangera bombardejà les nostres posicions i fou abatut per foc antiaeri un dels aparells de la invasió, el qual caigué incendiat.

Els avions de caça republicans han metrallat amb gran eficàcia les línies i concentracions enemigues a la zona de Villalba de los Arcos.

FRONT D'EXTREMADURA. — Durant la nit foren enèrgicament rebutjats algunes temptatives de l'enemic a les nostres posicions del sector de Zújar.

Avui les tropes espanyoles han continuat llur victoriós atac en direcció a Castuera-Benquerència i han conquistat Casa Higuera, Matasanos i Las Hileras, i continuaren l'avanç fins a tallar el ferrocarril Madrid-Badajoz i la pista que uneix Castuera a Cabeza de Buey.

A la zona de Campanario, vint-i-sis dels nostres aparells bombardejaren una concentració de forces enemigues, en nombre aproximat a una Divisió, a les quals causaren terrible càstig.

Els avions republicans protegeixen l'avanç de les nostres tropes, fent fugir els aparells de la invasió.

FRONT DEL CENTRE. — La tarda d'ahir l'enemic aconseguí, en un cop de mà, ocupar dues posicions al sector de la Cuesta de las Perdices. En contraatac propi en fou reconquistada una, la qual més tard l'enemic tornà a ocupar. En nova acció pròpia, les tropes republicanes han conquistat les trinxeres de comunicació de les dues posicions. Continua el combat, en el qual són emprades tota mena d'armes. L'artilleria de les forces al servei de la invasió ha fet prop de cent-cinquanta disparats damunt la zona esmentada.

ALTRES FRONTS. — No hi ha noves d'interès.

AVIACIÓ

A les deu hores d'avui, cinc trimotors italians «Saboya 81» han llançat damunt els barris marítims de Barcelona bombes de gran volum, les quals destruïren totalment alguns habitacles i ocasionaren morts i ferits, pertanyents a la població civil.

Els aparells de la invasió fugiren cap a Mallorca, encalçats pels nostres caces.

el mateix que en els cercles oficials, hom s'estranya per la interpretació del tractat del 1839, que fa il·lusòries les garanties concedides als vaixells que participen en el tràfic del port d'Anvers. Al Ministeri de Negocis Estrangers, on l'incident ha estat examinat amb certa cura, es declara que el Govern belga farà una gestió prop del Govern de La Haya.»

ELS PREPARATIUS BEL·LICS D'ALEMANYA

Berlín, 28. — Hitler, anit sortí de Berlín cap al nord-est d'Alemanya, a l'objecte de visitar les unitats de maniobra i les obres de fortificació militar.

Als cercles polítics de Berlín es relaciona aquest viatge amb les informacions rebudes segons les quals s'estan efectuant grans obres de fortificació a la frontera d'Holanda.

LA COMISSIÓ BRITÀNICA PER AL CANVI DE PRESONERS

Toulouse, 28. — El Consolat britànic de Toulouse ha reservat diverses cambres en un gran hotel destinat a la missió britànica encarregada del canvi de presoners entre el Govern espanyol i les autoritats rebels. Aquesta missió, com hom sap, està composta del senyor Cheetwood, el coronel Hat y sir Dick.

A IDEALISTES PRACTICS

A l'Associació d'Idealistes Pràctics, Màrtirs de Montjuïc, 28, tindrà lloc un interessant curset de tres conferències, titulat «Vers un ideal concret d'educació humanista», a càrrec del mestre Enric Roig. La primera dissertació tindrà lloc demà, dimarts, dia 30, a les set en punt de la tarda, i porta per títol «Moments crucials.»

La raó és invencible. Les idees no s'afusellen. La raó del nostre Exèrcit la formen les idees generoses d'un poble que lluita per la seva independència i per la llibertat. Que no els manqui robes d'abric, als combatents! Tramet els teus draps.

Comentaris al discurs de Sir Jhon Simon

LA PRENSA FRANCESA

París, 28. — El discurs de Sir John Simon ha estat acollit favorablement per la premsa.

L'Époque escriu :

«El discurs és a la vegada molt i poc. Molt, perquè sabem molt bé que aquesta declaració equival a un compromís, i que Anglaterra no seria país mort i passiu en un conflicte en el qual es jugués la vida de França; és poc perquè des del 24 de març, la situació ha evolucionat: el

perill ha augmentat. Una advertència més categòrica hauria estat indubtablement millor adaptada a les circumstàncies, millor compresa per la gent de Berlín.»

Le Populaire diu :

«titutud que adoptaria Anglaterra en el sentit d'aquestes declaracions; ningú no pot tenir dubtes sobre l'acribat que s'agregués la situació. D'aquesta manera, el Govern britànic serveix a la causa de la pau.»

Cordell Hull recorda a les nacions signants del pacte Briand-Kellog el seu jurament de posar la guerra fora de la llei

Washington, 28. — En un discurs que ha pronunciat per ràdio el secretari d'Estat, senyor Cordell Hull, amb motiu del desè aniversari de la signatura del pacte Briand-Kellog, ha recordat a les nacions signants d'aquest llur «solemne jurament»: posar la guerra fora de la llei.

Els governs i els pobles — ha afegit — no tenen el dret de deixar de preocupar-se de llurs obligacions i responsabilitats, per quant de l'observància o no dels juraments solem-

nes de fa deu anys depèn la protecció de tot el que té valor, tant en la vida de cada individu com en la de cada nació.

Washington, 28. — Amb motiu del desè aniversari de la signatura del pacte Briand-Kellog, diversos diplomàtics de l'Amèrica llatina i alts funcionaris del Departament d'Estat han pronunciat sengles discursos per ràdio.

DE L'ESTRANGER

AVUI, MR. CHAMBERLAIN TOR-NARA CAP A LONDRES, I DEMÀ HI HAURA CONSELL DE MINISTRES

Londres, 28. — En Downing Street ha estat facilitat a la premsa d'aquest matí el següent comunicat :

«Com quedà convingut, el primer ministre estarà de retorn a Londres demà, i celebrarà cert nombre d'entrevistes. Abans de partir cap a Escòcia, el senyor Chamberlain té la

intenció de celebrar un Consell de Ministres, que se celebrarà el proper dimarts, a les onze del matí, en Downing Street.»

GESTIO DEL GOVERN BELGA SOBRE L'APREHENSIO DEL NAVILI ESPANYOL «GARBI»

Brusel·les, 28. — *Le Soir*, en comentar l'aprehensió del navili espanyol «Garbi» pels holandesos en l'Escalda, diu: «En els medis belgues interessats,

L'ENORME PRESSIO DE L'OPI- NIO PUBLICA NORD-AMERI- CANA A FAVOR D'ESPANYA

París, 28. — En la seva edició de París, el *New York Herald Tribune* publica una intervista amb el senyor Frederic Thompson, industrial de San Francisco i secretari del Comitè d'Ajut als ferits americans d'Espanya. El senyor Thompson, que acaba d'arribar dels Estats Units, ha dit que segurament en la pròxima legislatura, el Congrés americà aixecarà l'embargament sobre les armes que van destinades a l'Espanya lleial.

«És opinió general — digué — que el Congrés aixecarà seguidament l'embargament. Hi ha molta gent que vol que el President tingui la facultat de definir els agressors. Uns altres creuen que això donaria un poder massa gran al President, i proposen la formació d'un Comitè en el qual figures sin el President i els secretaris de Justícia i Negocis Estrangers.»

El senyor Thompson ha posat de relleu, durant la seva estada a Nova York i San Francisco, que l'interès per la guerra d'Espanya és ja unànime, i que el públic coneix cada dia millor els detalls de la nostra guerra.

ELS ESPORTS

L'ASSEMBLEA DEL C. D. EUROPA

Al local de la Penya de Viatjants de Gràcia, del carrer de Salmeron, se celebrà, ahir, al matí, l'assemblea del C. D. Europa, amb nombrosa assistència.

Després d'aprovar-se l'acta anterior, la memòria i l'estat de comptes, hom procedí a l'elecció de part de la Junta, i foren elegits per a cobrir diverses vacants el president Jaume Planes i Josep Saló, Francesc Gorga, Josep Vieta, Josep Campos, Narcís Ginó i Sebastià Pareja, els quals es repartiren els altres càrrecs.

GRUP D'INFANTERIA DEL MINISTERI DE DEFENSA NACIONAL, 1; EUROPA (Selecció), 3

Aquest partit, jugat al terreny de l'Europa, donà la victòria als propietaris del camp per 3 a 1. La primera part acabà amb el resultat d'1 a 0 a favor dels militars, entrat per Nicolàs; però a la segona reaccionà l'Europa, i aconseguí tres gols, i amb ells la victòria, entrats tots tres pel davant centre Marín.

Arbitrà Domènec, i els equips eren: GIMDN: Martínez, Serrano, González, Laureano, Bayés, Cantilles, Molina, Castells, Nicolás, Reguerín i Ventura. — Europa (Selecció): Sánchez, Castellsagués, Batlle, Canals, Gonzalvo, Sánchez, Juncà, Larrull, Llätzer, Eusebio i Sanmiguel. (A la segona part la davantera fou Juncà, Llätzer, Marín, Larrull i Eusebi).

AVENÇ, 1; MARTINENC, 1

L'empat no fou reflexe fidel de la marxa del partit. Els de l'Avenç manaren en tot moment, i ja al primer temps, per fallades inexplicables, deixaren de marcar un parell de gols. La segona part fou més moguda que la primera, encara que la bona qualitat de joc mancà en tot el partit.

El gol de l'Avenç fou marcat als vint-i-cinc minuts de joc per Ramon, que aprofità una bona passada del seu davant centre.

Aquest gol provocà violents discussions, per suposar els del Martinenc que havia estat aconseguit en ple «Off-side». Als trenta-cinc minuts de la segona part, els del Martinenc aconseguiren un gol, per mitjà d'Escolano. Aquest empat donà ànims als visitants, però ben aviat tornà l'Avenç a dominar, el qual, malgrat l'atac persistent, no pogué millorar el resultat. Aquesta segona part fou dura i plena d'incidentes, i calgué expulsar un jugador per bàndol per tal de calmar els ànims.

Arbitrà, mancat d'energia, Gallardo, i els equips foren: Avenç: Zamora, Mercader, Alós I, Alós II, Torres, Sitges, Inglés, Colomeres, Peiretó, Ramon i López. Martinenc: López, Segura, Ramon, Ballester II, Ballester I, Pérez, González, Hernández, Escolano, Polín i Vilches.

IL-LURO, 1; BARCELONA, 6

Mataró, 28. — Al camp de l'equip local s'ha jugat el darrer matx de Lliga Catalana, entre l'Iluro i el Barcelona. Ha resultat molt discutit i s'ha vist molt bon joc, però la gran eficàcia de la davantera barcelonista va decidir el partit pel resultat de 6 a 1 favorable als visitants.

PRACTICANTS

Preparam. També per corresp. Cal ésser Batxiller. Per. Mercantil a 3 anys. Batx. modern. Esc. Apart. 793

LLEONS ROJOS, 1; X COS D'EXERCIT, 5

Ahir, a la tarda, al camp de l'Espanyol s'acararen els equips militars Lleons Rojos (Carrabiners) i el X Cos d'Exèrcit (Servei d'Intendència), aquest darrer campió de la seva zona militar.

Els campions tingueren una brillant actuació marcant cinc gols mitjançant Cañadas (3), Amposta i Arnau, per un que n'obtingué el davant centre dels seus contraris.

Presidiren el matx el coronel Manuel Fernández, comandants Lluís Begeja i Miguel Martí i el capità Martínez, tots ells del Cos d'Intendència.

ESPANYOL, 11; JUPITER, 1

Com indica fidelment el resultat, la superioritat dels espanyolistes fou palesa durant tot el matx, puig que aquests darrers no hagueren d'esforçar-se gaire per a adjudicar-se una neta i copiosa victòria.

El primer temps donà el resultat de 5 a 0 a favor dels vencedors, marcats per Martínez (2), Galí (2) i Judici.

A la segona part, l'interès del partit fou escàs, i els propietaris del camp entraren sis gols més, obra de Martínez (3), Galí, Teixidor i Judici, mentre que els del Poble Nou, en un descuit de la defensa dels espanyolistes, aconseguiren d'entrar el gol de l'honor, per mitjà de Garres.

Amb tota facilitat arbitrà Gabarró, el qual arrencarà així els equips: Espanyol: Tries, Lluç, Gràcia, Campos, Solanes, Pérez, Teixidor, Iglésies, Martínez, Galí i Judici.

Júpiter: Reneses, Martínez, Calvet, Conte, Soler, Soler, Ibàñez, París, Guibernau, Bernabeu i Garres.

L'11 de setembre

«LA TRALLA»

Com a cosa extraordinària, i en homenatge al malaguanyat patriota Vicenç A. Ballester, l'11 de setembre reapareixerà un número extraordinari de l'històric batallador periòdic *La Tralla*.

«L'INTRANSIGENT»

Dedicat als herois del 1714 i als màrtirs dels 1936, 1937 i 1938 caiguts als fronts d'Ibèria i de Catalunya en defensa de la Llibertat, reapareixerà el periòdic catalanista de Joventuts, *L'Intransigent*, el dia 11 de setembre pròxim.

PER ALS MARTIRS DEL 1714

En la reunió celebrada ahir al local de Joventut d'Esquerra Nacionalista Radical Pàtria Nova, es prengué l'acord de commemorar la gesta heroica dels màrtirs del 1714 celebrant diversos actes per l'11 de setembre d'enguany.

També acordà felicitar la majoria d'Esquerra Republicana de Catalunya i l'Ajuntament de la nostra ciutat, per haver acordat honorar el malaguanyat patriota Vicenç A. Ballester, donant el seu nom a un carrer de Barcelona, i demanant que aquest sia posat a la plaça que hi ha al carrer de la Canúda, davant de la Unió Catalanista.

LA RECAPTA DE L'EE DE SETEMBRE SERA DESTINADA A ROBA D'HIVERN PER ALS COMBATENTS I ALS REFUGIATS DE LES COMARQUES CATALANES

En l'última reunió celebrada per la Comissió Organitzadora de la Diada de l'11 de setembre, en la qual

estàn representades les organitzacions polítiques, sindicals, patriòtiques i culturals de Catalunya, va prendre's l'acord de procedir enguany, com en anys anteriors, a fer una recapta mitjançant els donatius que totes les entitats i particulars dipositin al peu del monument a Rafael Casanova, símbol dels ideals de llibertat del poble.

Enguany el producte de la recapta serà expressament destinat a les necessitats dels refugiats de les comarques catalanes i a l'adquisició de roba d'hivern per a tots els combatents del gloriós Exèrcit Popular Regular, i l'import, lliurat a l'alta personalitat del President de Catalunya, perquè hi doni l'esmentada destinació.

Així mateix, en prengué l'acord d'atendre el prec de formar també part de la Comissió Organitzadora, formulat per les Joventuts d'Esquerra Republicana Estat Català, Unió de Dones de Catalunya, Socors Roig Internacional, Minyons de Muntanya (Boi Scouts de Catalunya) i Unió de Menestrals i Professionals de Catalunya.

FESTIVAL

PRO INFANCIA OBRERA

El proper diumenge, dia 4 de setembre, a dos quarts d'onze del matí, se celebrà al Teatre Bosc, un festival artístic a benefici de Pro Infància Obrera, patrocinat pels Magatzems Pelai, E. C.

Durant aquest acte tindrà lloc el sorteig d'una màquina d'escriure, una de cosir i un rotllotge, que estan exposats als Magatzems Jorba, on es poden adquirir números, així com a la Casa Vilardell i altres importants comerços de la nostra ciutat.

L'enemic més crudel dels nostres combatents és el fred. Només hi ha una manera de combatre'l: amb flasques i roba d'abric, per a la fabricació de les quals són emprats els draps i les robes que lliurem a les Alcaldies i Tinències d'Alcaldia.

Festival a benefici dels Hospitals de Sang i Ajut Infantil de Reraguarda

Organitzat pel Treball Voluntari del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya, ahir tingué lloc, al Teatre Tivoli, l'anunciat festival a profit dels Hospitals de Sang i d'Ajut Infantil de Reraguarda.

Constituïa la festa el lliurament d'una bandera que oferia el Treball femení a la secció que integra el Treball masculí. L'afiliada Emilia Alvarez i González, després de breus paraules amb les quals glossà brillantment el significat de la bandera que hom ofrena, posà l'enseny a mans del responsable del Grup de la Divisió 27 i del refugi en construcció al passeig de Pi i Margall, xamfrà a l'avinguda de les Corts Catalanes, Marià Barajas, el qual expressà la seva gratitud als donadors de la bandera, en nom del Treball voluntari masculí, tot fent avinent que tots sabrien honorar-la posant el màxim d'esforç en l'obra que els està encomanada.

En representació del conseller de Treball de la Generalitat, senyor Vi-

FINQUES

rústiques, urbanes i solars. Capital i 40 quilòmetres radi. Compra Torras. Telèfon 21798. Rambla de Canaletes, n.º 11, 2.º, 2.º

Conferència pel diputat a Corts per Saragossa, senyor Marià Joven

Organitzada per l'Ateneu Professional de Periodistes, donà la seva anunciada conferència, a l'Ateneu Barcelonès, el secretari del Parlament de la República, Marià Joven, el qual desenrotllà el tema «La legalitat republicana i les dretes espanyoles».

Començà dient que no anava a evocar els temps de la monarquia, en els quals els militars s'ornaven amb quinqualleria, ja que no podien lluir per la seva intel·ligència.

Digué que la proclamació de la República a Espanya fou un exemple de generositat, de civisme i de legalitat que la nostra nació donà al món. La República va néixer sense vessament de sang. Sorgí de les urnes.

Volgué la República que el règim fos per a tots els espanyols. I en el primer Govern que es constituí hi estaven representades totes les tendències, la dretista, vinculada en les persones dels senyors Maura i Alcalà Zamora. Tenia la República una preocupació: viure dintre de la Llei, i per això convocà un Parlament i es donà una Constitució.

Expressà el conferenciant que les dretes monàrquiques contestaren a la generositat que els oferí la República adoptant una actitud de violència, i ja als vint-i-sis dies de República, aquelles, amb motiu d'un acte que celebraren a Madrid, sortiren als balcons del local on se celebrava a insultar els republicans.

Després produïren el fet eclesiàstic, que tingué la seva plasmació amb la pastoral del cardenal Segura.

Després apel·laren al fet militar, que fracassà igual que els altres dos fets, i a partir d'ací es lliuraren a una campanya de difamació contra les esquerres, que féu possible la desfeta d'aquestes el novembre del 1933.

Aconseguiren les dretes, després de la victòria electoral, ocupar el Poder, i a les esquerres no se'ls va ocórrer altra cosa que llançar-se a la reconquesta de l'opinió pública, celebrant els actes de Mestalla i Bilbao, que culminà en el de Comillas, en el que un milió d'espanyols es reuniren per a salvar la República.

Triomfaren les esquerres el febrer del 1936, amb motiu d'unes eleccions, que per cert no les féu cap home d'esquerra. Les esquerres s'hagueren de fer càrrec del Poder a requeriments del senyor Portela Valladares, en presentar-se al despatx d'aquest un general i fer-li present que estava disposat a anar a un moviment dictatorial per tal de privar de governar les esquerres.

Glossà el manifest que llançà al país el senyor Azaña, i en el que es feia saber a la nació els homes que es disposaven a governar-la i que a aquests no els animava la rancúnia i si solament un gran fervor per a la República.

Després, el conferenciant féu al·lusió a la villesa de Godeu, Franco i Queipo de Llano, que en produir-se la substitució interina del senyor Alcalà Zamora pel senyor Martínez Bàrrio, a la presidència de la República, formularen la seva adhesió a aquest, arribant Queipo de Llano a presentar-se al seu despatx per a fer-ho personalment. I el mateix feren Cid, pels agraris; Gil Robles, per la Ceda, i aquest doctor, dit Marañon, que va cridant pel món les misèries que porta dins.

Digué que les dretes, a partir d'aquest moment, apel·laren a la violència, seguint els mètodes marcats per Hitler i Mussolini. Recordà els assassinats que es cometeren en les persones del capità Faraudo Castillo, en la del magistrat senyor Pedregal i els intents de què foren objecte els senyors Jiménez Asua, Largo Caballero i Ortega Gasset.

Aquests assassinats tenien per objecte intentar demostrar que a Espanya no hi podia haver pau ni ordre governant les esquerres. Com que no pogueren assolir llurs propòsits, apel·laren aleshores a la declaració de guerra contra el nostre país. Espanya està escrivint les pàgines més glorioses, amb la seva gesta militar. Espanya és un poble indomable que no pot suportar cap mena de tirania. La República sortirà victoriosa de la lluita que està sostenint.

Una gran ovació acollí el final del discurs, que es reproduí quan el president de l'Ateneu Professional de Periodistes demanà un aplaudiment per als marins republicans que en aigües de Gibraltar acaben d'escriure una pàgina d'heroisme i patriotisme.

«Diumenge vinent ocuparà la tribuna l'escriptor marroquí Lleó Azerrat «Ben Krimo», que desenrotllarà el tema «El que jo puc dir del Marroc».

UN INTERESSANT PROGRAMA DE CINEMA CEDIT PER PARAMOUNT FILMS I METRO GOLDWYN MAYER A LA CASA D'ASSISTENCIA PRESIDENT MACIA

Un altre interessant programa de cinema sonor va tenir lloc a la Casa d'Assistència President Macià. Les empreses cinematogràfiques Paramount Films i Metro Goldwyn Mayer cediren, a l'objecte de què servís d'esbarjo per als assistits, els films *Temeridad sobre ruedas* (deportiva); *Metro*; *Hipnotizador hipnotizado* (dibuixos Popeye); *Paramount*; *El expreso de Shanghai*, per Marlene Dietrich i Clive Brook, *Paramount Films*, i *Dos fusilers sin bala*, de la Metro Goldwyn Mayer, interpretada per Stan Laurel i Oliver Hardy.

MAQUINES

escriure, sumar i calcular, de 500 a 1,000 pessetes. Compra Torras. Telèfon, 21798. Rambla de Canaletes, n.º 11, 2.º, 2.º

Avui, dilluns, comença la seva 4.ª setmana d'èxit al CAPITOL la gran producció soviètica

MARINOS DEL BÀLTICO

(PARLADA EN ESPANYOL)

És una selecció FILM POPULAR

DE MADRID

LA JSU EN EL 50.º ANIVERSARI DE LA FUNDACIÓ DEL PARTIT SOCIALISTA

Madrid, 28. — També amb motiu del 50.º aniversari del Partit Socialista, la JSU celebrà un acte a la Casa del Poble, presidit per Júlia Vigne, i en el qual intervingueren Regí Gómez, Sócrates Gómez i Eugeni Meson, el qual digué, entre altres coses, que ara el que importa és guanyar la guerra: després serà ocasió de discutir altres aspectes. L'Exèrcit republicà, format en plena lluita, és pasme del món. També parlà de la producció, en la qual intervenen els joves de forma eficaç. Digué que la joventut té els seus problemes específics i peculiars, que els mateixos joves són els que han de resoldre els que es presentin entorn a la JSU. Acabà dient que la joventut prepara nous combatents i nous productors per a la gue-

rra, i que a la reraguarda continuarà la seva tasca per la cultura. L'acte acabà cantant-se *La Joven Guardia*.

LA COMMEMORACIÓ DEL CINQUANTE ANIVERSARI DEL PSOE

Madrid, 28. — A Chamartín de la Rosa se celebrà un acte commemoratiu de la fundació del Partit Socialista.

Parlaren el batlle de Chamartín, Antoni Martínez, Gregori Almurieda i l'Alcalde de Madrid, senyor Henche.

Aquest féu un resum de l'actuació del Partit en els seus cinquanta anys de vida, i digué que les pàgines polítiques més glorioses del Partit i de la UGT vénen representades per llur activitat davant la dictadura de Primo de Rivera.

Donatius per a l'assistència social de la Generalitat

EL NATIONAL JOINT COMMITTEE, DE LONDRES, ENVIA VORA DUES TONES I MITJA DE LLET EN POLS

Advertides les organitzacions estrangeres d'ajut, de les dificultats que han de superar les nostres institucions d'assistència a la mainada, principalment les Cases de Maternitat que acullen els infants en període d'alletament, per a assegurar llur més apropiada alimentació, atenció particularment delicada, per als petits, durant els mesos d'estiu, rivalitzen en llurs esforços per a cobrir aquesta necessitat.

Una nova prova d'aquesta generosa competició és la tramesa, arribada aquesta darrera setmana a la Direcció General d'Assistència Social, de 2,400 quilos de llet en pols, procedent del National Joint Committee, de Londres, centre de coordinació que recull els esforços i les aportacions de gran nombre d'organitzacions angleses.

L'economia és mig aliment per a la vida. Si tots els ciutadans complim amb el deure de lliurar els draps inservibles, contribuint a la vestimenta del nostre Exèrcit, economitzem divises or a l'Estat.

EL DONATIU DE LA CASA DEL POBLE, DE BUSSELLES, A L'HOSPITAL GENERAL DE CATALUNYA

Per error de transcripció, en fer públic l'important donatiu de productes farmacèutics efectuat darrerament a l'Hospital General de Catalunya per la Casa del Poble, de Brusselles, s'indicava que havia estat lliurat a través de l'Escola d'Infermeres de la Generalitat, essent així que havia estat fet per conducte del Col·legi Oficial d'Infermeres de Catalunya, al qual cal agrair, d'una manera principalíssima, la importància d'aquell lot.

DONATIUS DEL JUTJAT ESPECIAL DE GUÀRDIA N.º 3

El Jutjat especial de Guàrdia n.º 3 (Secretaria de Marc Benet), durant la darrera setmana ha efectuat dues considerables aportacions a l'Assistència Social de la Generalitat, consistents en diferents partides de pasta per a sopa, farina, oli, arròs, conserves, mongetes, sabó, llet condensada, sucre, cafè, bacallà, pa i ous.

Del mateix Jutjat, la Direcció General d'Assistència Social té anunciada la tramesa d'una altra partida de queviures, material de costura, mitges i altres articles, procedent de la Comissaria de Policia de Granollers.

DONATIUS DE LA POLICIA

La Comissaria de Policia del Sud, en el curs de la setmana passada, ha fet donatiu de dues partides de verdures i fruita amb destinació als nostres hospitals i institucions d'Assistència.

Amb igual finalitat s'ha rebut de la Comissaria de Policia de les Drasanens dos donatius, consistents, l'un, en 33 ampolles de xampany i 10 ampolles de sidra, i, l'altre, en diferents quantitats de sucre, raïm i verdures.

DONATIU DELS CARRABINERS DEL MOLL D'ESPANYA

D'especial interès per als nostres malalts fou el donatiu de 60 quilos de peix fi efectuat, dissabte, dia 20 dels corrents, pel Cos de Carrabiners, Servei d'Inspecció de Molls, Secció del Moll d'Espanya. En nom dels beneficiaris d'aquest donatiu, fem constar llur agrament.

Un exèrcit sense robes d'abric a l'hivern és tant com un exèrcit sense municions. Amb els paquets de draps que lliurem a l'Alcaldia o Tinençies d'Alcaldia hom fabrica les robes de què freturen els nostres combatents.

A l'Ateneu Republicà de Gràcia Festival a profit d'Ajut Català i d'homenatge a l'Esbart Dansaire Vailets

Ahir tingueren lloc a l'Ateneu Republicà de Gràcia, adherit a Esquerra Republicana de Catalunya, diversos actes en homenatge a l'Esbart Dansaire Vailets, de l'esmentat Ateneu, i a profit d'Ajut Català. El festival obtingué un gran èxit, i posà de manifest l'entusiasme i adhesió de la població de la barriada de Gràcia a l'obra d'aquella notable entitat.

La façana d'aquell prestigiós Ateneu apareixia magníficament exornada amb dos retrats, un del President Macià i un altre del President Companys, i amb les ensenyes de «Per Catalunya».

Al matí, ultra la interpretació d'un escollit programa de danses, a càrrec dels components de l'Esbart, els artistes Fu-Sei-Fu i Abellí presentaren al nombre públic alguns de llurs jocs de mans i de prestidigitació.

En un dels intervals, Josep Esteve, de la Comissió de Cultura, pronuncià unes breus paraules, explicant els motius del festival, que no eren altres que el de retre un meregut homenatge als joves dansaires, per la seva obra artística i la gesta de no haver deixat d'actuar en moments de perill, quan un festival, i el de contribuir a l'obra d'Ajut Català a favor dels nostres combatents i refugiats.

A continuació parlaren Joan Claramunt, de la Comissió Social; Amàlia Aluges, d'Ajut Català, i Maria Baldó, de La Dona a la Reraguarda, dedicant merescudes lloances a l'obra de l'Ateneu i d'una manera especial als homenajats.

Es féu ofrena, per part de les dues organitzacions esmentades últimament, de sengles llaçades a l'Esbart i d'uns rams de flors, dels quals s'acordà dipositar-ne un a la tomba del President Macià i l'altra a la tomba on està enterrat el jove de dis-

set anys Echandri, que en vida havia pertangut a l'Esbart Vailets i que matà la metralla feixista en ocasió d'un bombardeig aeri sobre Barcelona.

Després pronunciaren eloqüents discursos, d'homenatge als vailets de l'Ateneu i d'afirmació autènticament catalana, Navarro Costabella, per les Joventuts d'EREC; el conseller regidor Roc Boronat, i Guinart, diputa i president de la Federació de Barcelona d'ERC.

També se celebrà l'inauguració de l'Exposició de dibuixos original d'Apelles Mestres, instal·lada a l'Ateneu, gràcies a la gentilesa i col·laboració de Joaquim Renard.

A la tarda es completà el programa de la festa amb la representació de la notable comèdia de S. Rossinyol, *L'auca del senyor Esteve*.

Entre els concurrents, ultra els esmentats, cal destacar l'assistència de Torresullastres, del Casal d'E. R. de C., de Vallcarca; Castillo, president-delegat del districte VIII; Torruella, Casal d'Esquerra Estat Català de Gràcia; Latorre, dels catalans de Xile i d'Havana, Triadó i Guinart, de Pàtria Nova, i, per la seva intervenció en l'organització i celebració del festival, el president de l'entitat, Josep Viscasanes; el director J. Alerudo; el mestre director J. Salvador, Maria Carreté, Teresa Serra, Fornaguera, per l'Associació Protectora de la Ensenyança Catalana; Trinitat Ferrer, de la Secció Femenina de l'Ateneu, i Pere Ventós, per la Unió Catalanista.

Com hem dit, tots els actes obtingueren un gran èxit i es veieren molt concorreguts.

No cal dir que les ovacions als joves dansaires es prodigaren ben merecidament.

DE VALENCIA

L'ASSISTÈNCIA SOCIAL A LLEVANT

València, 28. — El delegat especial d'Assistència Social de la zona centre ha visitat durant la seva estada a València tots els serveis d'aquest ordre que hi ha establerts a la ciutat o en diferents pobles dels voltants.

Acompanyat de les autoritats civils i militars va recórrer els fronts de Llevant, i preguntat pels periodistes, ha dit que pensa introduir algunes reformes en els serveis d'assistència social de València, que seran de molta utilitat.

UNA GESTA

València, 28. — Als pocs mesos de començada la guerra, el malaurat comunista Joan Marcos, un dels millors dirigents de la FUE i tinent de l'Exèrcit, fou assassinat pels feixistes a Loma Gorda i el seu cadà-

ver terriblement mutilat. La seva mare, Carme Marqués, en cobrar la primera pensió del Ministeri de Defensa Nacional, ha lliurat la quantitat íntegra per a necessitats de la guerra.

LES DONES ANTIFEIXISTES

València, 28. — El Comitè Provincial de Dones antifeixistes ha lliurat a distintes fàbriques de guerra gran quantitat de queviures rebuts de l'Ajut Internacional d'Organitzacions Antifeixistes.

ELS TREBALLS DE RECUPERACIÓ

València, 28. — Continua amb gran activitat pels joves socialistes unificats, la recuperació de filades de pues. Aquests dies, n'han estat lliurats a la 5.ª Divisió 30,000 metres. S'han distingit en les tasques de recuperació les seccions d'Ontinent.

El discurs del senyor Prieto

(Ve de la pàg. 4)

Hi ha qui pensa que tot l'emprat ja en la guerra espanyola depassa els dos mil milions de dòlars. La xifra es per espantar. Pot semblar excessiva, però també pot ésser veritable. Si guanyem la partida, estarem menys compresos perquè els crèdits contrets pels facciosos no ens obliuen.

A considerar, no obstant, l'afirmació feta fa poc per l'embaixador d'Alemanya a Burgos. El feixisme — digué — és impossible a Espanya; jo ja he renunciat a entronitzar-lo. ¡Ah!, però Alemanya cobrarà fins a la darrera pesseta que hagi deixat a Franco.

L'AVENIR D'ESPANYA

Perquè pugueu donar-vos compte de la nostra ruïna, esgarden al vostre volt: veureu edificis destruïts, la riquesa agrícola trepitjada i extingida, les vies de comunicació desfetes; tot arruïnada, empobrit, anihilat. Aquesta és l'obra a què hem de fer front, i jo dic des d'aquí, que com que no hem de consentir que Espanya se'ns mori, caldrà tot el nostre esforç i un emprèstit exterior. I tot emprèstit, com ja és sabut, porta, amb ell mateix, una hipoteca!

I dic també que nosaltres o els nostres successors, siguin els que siguin, hem de procurar que la hipoteca no arribi a fregar la nostra independència. La misèria, naturalment, no denigra, però cal evitar que no porti al servilisme, a l'esclavitud. Cal tenir-ho tot present. Jo us ho diré, per a aquest emprèstit exterior penso en Amèrica. Espanya ha de tornar a si mateixa. Caldrà que s'adrexi a les seves filles, a les que va criar i sostenir i els digni: Ajuden-me! Ajuden-me a sortir d'aquest postament!

Unicament ajudada per les seves

filles, per les Repúbliques americanes, i inclou en el concepte a tots els Estats del nou Continent, és la manera que Espanya no fini com a Nació lliure.

Arribat el moment de la reconstrucció, tots hem de treballar a la una. Ho exigeix Espanya. Aquí sempre han anat a poc a poc les obres estatals. D'ara endavant, per a la reconstrucció del país, el ritme de l'obra ha d'ésser un altre, absolutament diferent. Cal un entusiasme anàleg al que hem sabut desenrotllar per a fer front a l'invasor. Nosaltres no hem demanat recursos per a la guerra. La nostra veu — és ben cert — no ha estat sentida en cap indret. No s'han d'estranyar, doncs, que la fem sentir després, que reclamem l'auxili que fins ara no demanem, per a la pau, per a l'aixecament d'Espanya, de l'Espanya mare. I confio que les nacions filles, diguin a la nostra Pàtria: «Aixeca't i camina, que els teus fills t'ajuden. Espanya ha de sobreviure, ha d'ésser immortal amb el caliu de la seva vella història.»

Amb aquest pensament i amb aquesta convicció — acabà dient l'orador — el gloriós Partit Socialista Espanyol, que ha deixat en la guerra el millor de les seves vides i de la seva sang, que acompanya avui cinquanta anys, lluita avui per això, per la llibertat d'Espanya i per la seva independència. (Ovació)

El senyor Cordero féu un breu resum de l'acte, i el públic donà isques a Espanya, a la República i al PSOE.

El discurs de Prieto durà set quarts i cinc minuts.

L'ex-ministre socialista fou xaradorosament felicitat per les personalitats que havien escoltat la seva oració, entre elles, com ja hem dit, el cap del Govern, doctor Negrín.

El Foment Republicà de Sants als evacuats de Lleida

A profit dels evacuats de Lleida, i amb un ple a vessar, tingué lloc, ahir, diumenge, a la sala d'actes del Foment Republicà de Sants (Secció Teatre), la representació de la festiva obra de Gastó A. Màntua *Un milionari del Puxet*. La representació fou un èxit de l'aplaudida actriu Carme Buixadors i del director de l'elenc del casal, Enric Aicart, els quals interpretaren d'una manera magistral els respectius rols de Celi i Quildo.

La resta del conjunt actuà també amb força d'encert, i estigué gairebé a l'alçaria dels esmentats. Sobresortiren els que anotem: senyores Papell, Domínguez, Molero, Serra, Jover i senyors Arnau, Aicart (P), Salvador, Cunill, Escuder, Soler, Ventura, Pàmies i d'altres.

Donaren relleu a l'acte, el director general de Sanitat, senyor Sauret, qui portava la representació del President

Companys, a més dels diputats senyors Humbert Torres i Ferran Zulueta; els senyors Ramon Cervera, en representació del comisari de la Generalitat a Lleida, i Eduard Punsoda, vice-president de la Joventut Republicana d'aquella ciutat. Tots ells del Comitè d'Ajut als evacuats de Lleida i Comarques, la representació del qual era també nodrida.

En un entreacte, el diputat al Parlament català i president del Comitè d'Ajut als Evacuats de les comarques lleidatanes, féu ús de la paraula per a rememorar al Foment Republicà de Sants la gesta de l'organització d'aquell festival, el qual quedarà gravat al cor de tots els lleidatans.

Has enviat ja la teva aportació de draps, dona?... Has regirat els teus armaris, els teus baguls, les teves calaixeres i el te vellidor? T'has donat compte que arriba l'hivern i el teu home al front necessita roba d'abric per a guanyar la guerra?

MANUEL FLAQUER i VALLS

Mori ahir, dia 28 del corrent, a l'edat de 49 anys

E. P. R.

Els qui el ploren, fill Carles, germana Júlia, germà polític Rodolf Domingo, nebodes i nebot polític, en assabentar de tan dolorosa pèrdua llurs amics i coneguts, els agrairan un pietós record.

Casa mortuòria: Bruc, n.º 84, principal

AHIR, AL POLIORAMA

Un important discurs de l'ex-ministre senyor Indaleci Prieto

“Nosaltres hem d'aixecar Espanya”
“La fe en la victòria ens acompanya”

Xardorós elogi a la valentia i a l'heroisme dels combatents de la República

Al Teatre Poliorama, amb un ple absolut, desenrotllà, ahir, al matí, la seva anunciada conferència sobre el tema «Records i perspectives», l'ex-ministre socialista Indaleci Prieto. Amb aquest acte hom clougué la Setmana commemorativa del cinquantenari de la fundació del Partit Socialista Obrer Espanyol.

El discurs del senyor Prieto fou escoltat des de l'escenari pel president del Govern i ministre de Defensa Nacional, senyor Negrín, acompanyat del ministre d'Estat, senyor Alvarez del Vayo. A la mesa presidencial hi havien els membres de la Comissió Executiva del Partit Socialista, senyors Lamóneda, Cruz Salido i Cordero. Aquest darrer pronuncià les paraules inicials de l'acte. En el local hi havien, entre altres destacades personalitats de la política espanyola, el secretari general del Ministeri de Defensa, senyor Zugazagoitia; el sots-secretari de la Presidència, senyor Josep Prat; el tresorer de la UGT, Felip Pretel; els representants del Comitè Nacional d'Izquierda Republicana, senyors Quemada i Baeza Medina, i altres membres de diversos partits.

En aixecar-se per a fer ús de la paraula el senyor Prieto, fou acollit amb molts aplaudiments i visques a la República, a Espanya i a l'Exèrcit Popular. L'orquestra interpretà l'himne nacional, que fou escoltat per la concurrència dempeus i amb el puny enlaire.

DESPRES DE DOS ANYS DE MUTISME

Començaré per confessar-vos — digué el senyor Prieto — les dificultats amb què jo m'emprenc la tasca de parlar-vos en aquests moments. Una càrrega que no em deixa discórrer amb tranquil·litat, i les paraules ja no em responen, per manca d'habititud, com altres vegades. No és en va que fa dos anys que he emmudit. Vaig parlar a Madrid en dues ocasions, els mesos de juliol i agost del 36, adreçant-me a tota Espanya, requerit pel Govern d'aleshores, a l'Espanya que atacava i a l'Espanya que es defensava. Després vaig ésser incorporat al Govern. Me'n vaig separar fa cinc mesos, i he servat silenci per considerar-ho un deure meu. De les qüestions de guerra, únicament el Govern li és lícit de parlar-ne. Per això he callat. Em presento en aquest acte obeint a instàncies del Partit. El no estar vinculat al Govern, em dóna llibertat per a parlar. Però heus ací uns altres dificultats d'aquest discurs: L'administració d'aquesta llibertat; tenir en compte l'orador tot allò que s'ha de callar. Sabeu que ens hem reunit per a solemnitzar el cinquantè aniversari del Partit.

La seva importància l'han assenyalat els periòdics, la seva naixença, les persecucions, la seva influència en la vida del país. Tot això ha estat fet i dit amb eloqüència. Avui, en parlar, no hi ha manera de deixar d'alludir a la gran tragèdia que viu Espanya. Com és possible no tenir-la en compte? Jo no em veuria capaç ara de fer la biografia del Partit i dels seus homes. Em seria del tot impossible.

NOMES HI HA UN DEURE

He de parlar de la guerra, i per això vull reiterar que en aquests moments només hi ha un deure: servir al Govern. Per tal d'eludir passatges delicats, vaig fixar amb els camarades organitzadors el tema «Records i perspectives»; o sia: passat i futur, absència del present. No us estranyeu de sentir en el meu discurs paràgrafs de dolor. El to és amb mi. Us vaig a oferir un futur que es troba més enllà de la guerra. No us puc donar altra cosa.

L'aplegament, per alguns amics,

El deure és d'ésser útil, no com hom desitja, sinó com es pot. Tot-hom pot ésser útil a la victòria; trament un paquet de robes en desús, draps, etc., a l'Alcaldia o Tinència d'Alcaldia, les quals seran convertides en robes d'abric per als nostres combatents.

d'articles meus, m'ha permès de llegir el que deia ara fa dos anys, i per a soldar-lo amb paraules posteriors a la guerra, em cal llegir alguns paràgrafs.

EL MOVIMENT SUBVERSIU NO EM VA SORPRENDRE GENS

El 25 de juliol del 36 vaig dir que a mi el moviment subversiu no m'havia sorprès gens, i que la seva extensió seria molt més intensa que la de l'agost del 32, i que la resistència que se li faria seria forta, i la lluita molt dura. Alguns van creure que aquests vaticinis es derivaven del meu temperament pessimista, i vaig cloure les meves paraules d'aquella nit amb aquests mots, adreçats a l'enemic: «— Esguarda't per dintre, trobaràs cadàvers, però no pas presoners.» (Aplaudiments.) El 20 d'agost, fent al·lusió a la derivació de la guerra, vaig dir: «— Em dirigeixo als que es troben al davant de la subversió, per dir-los que darrera la guerra hi ha la ruïna d'Espanya i en perill la seva independència.» I vaig advertir també que els preparatius havien d'ésser adequats a la guerra llarga. Vaig anunciar també que la característica d'aquesta lluita havia d'ésser la ferocitat, i vaig incitar els amics a lluitar amb coratge, però no a imitar l'adversari en les persecucions, per no perdre el més essencial de la grandesa humana. (Aplaudiments.) Aquestes foren les meves darreres paraules en públic ara fa més de dos anys. Em serviran de base per les que vaig a dir. Vaig parlar de durada i de ferocitat.

L'EXERCIT DE POBLE HA VENÇUT

Portem dos anys llargs de guerra, de resistència. L'Exèrcit del Poble, els fills del poble, han vençut als generals estrangers. Per aquests germans han d'ésser els nostres millors records. (Aplaudiments i visques a l'Exèrcit del Poble.) Ningú no sospitava el crim immens que han comès amb Espanya. No, ningú no ho podia sospitar. Únicament Rússia i Mèxic s'han posat al nostre costat (aplaudiments), i a aquestes hores, amagada o no, existeix en les files rebels una admiració fora de límit per al poble espanyol, i la capacitat de sacrifici resulta per als altres incomprendible. Sofrim la guerra de dues nacions tiràniques, i ens aguantem heroïcament. Portem vint-i-cinc mesos de lluita. Hem parlat de la resistència i de la durada. Haveru parlat vosaltres millor que no pas jo amb els vostres aplaudiments.

EL CRIM ORGANITZAT AL CAMP FACCIOS

Ara parlaré de la ferocitat i de la ruïna d'Espanya. Ens retreu el món fets dels primers moments. Aquests crims de què parlen són la reacció obligada de les masses contra un moviment criminal ignominiós. En canvi, al camp facciós, el crim ha estat organitzat des de dalt. Tinc a la vista un llibre: *Siete meses y siete días en terreno faccioso*, el signa un sacerdot, Ignasi Iquirigoyen. Jo he estat sempre laic, però he de declarar aquí que el clergat base ha estat sempre exemple de moralitat per al clergat de la resta d'Espanya. Fou intransigent, però no agressiu ni depravat. El clergat base, en la nostra guerra, ha sabut complir amb el seu deure. Ha sabut oferir el contrast dels seus sacrificis i àdhuc de la seva vida, a la religió cristiana ofesa per l'Episcopat espanyol. El senyor Iquirigoyen era capellà a Azpeitia. Tenia una cèdula

de nacionalitat basca. Escolteu com explica l'entrada dels nacionalistes a Azpeitia. Entre els seus càntics de guerra barregen els visques a Crist Rei i horribles blasfèmies contra la Verge. Un seminarista, amic seu, que venia amb els invasors, l'advertí que s'amagués, perquè la rera-guarda dels rebels era un cementiri. Un altre sacerdot amic li indicà que fugís, perquè el cercaven per a detenir-lo. «Detenir-lo i afusellar-lo», deia una llista feta abans del 16 de febrer.

Aquesta obra, que és lamentable que encara no hagi estat traduïda al castellà, descriu després els crims comesos a Navarra. Al cap dels grups criminals hi anaven sacerdots amb boines vermelles, armats amb garrots. En fer-se de dia, al fossar de San Cristóbal començava una era d'exterminació.

Aquest espectacle era esperat amb alegria pels senyorets de Pamplona, que es llevaven a la matinada, impulsats pel plaer morbós de veure assassinar. Es comportaven com en una cursa de braus. A Tafalla, explica el mateix sacerdot, foren assassinades en un mateix dia cinquanta persones; i infants es convertiren en orfes. (Continua llegint troços del llibre esmentat, amb narracions esfereïdores). Es matava a les carreteres de Navarra i es detenien els transeünts perquè presenciessin l'espectacle. Cada nit sortia del fort el «cotxe fantasma» per a cometre cinc o sis assassinats i abandonaven els cadàvers al camp. En un poble alavès vivia un matrimoni jove. Al marit, davant la seva dona, després de fer-li posar els braços en forma de creu i d'obligar-lo a cridar Visca Crist Rei, li amputaren els braços a cops de baioneta, rematant-lo a trets. Aquest és el crim organitzat que es rabeja àdhuc amb els sacerdots del déu en nom del qual hom mata. D'aquests crims en són responsables els homes que dirigeixen el moviment d'aquell camp. Al nostre país és alguna cosa estranya que quan el Govern es veia desproveït dels seus òrgans de poder succeïssin alguns excessos?

Però que davant la seva ferocitat oferim nosaltres la nostra generositat. En poden donar idea tres ministres de la Junta de Burgos, que fins fa pocs dies, abans d'ésser elevats al seu càrrec, es trobaven a la nostra banda; uns empresonats i altres en llibertat, passejant-se pels carrers de València. Algú pensarà que hem estat massa clementes.

LA PASSIVITAT DE LES DEMOCRACIES

Prosegueixo, elludint, com he anunciat, els temes del present. Dèiem que tothom ens abandonà, per no dir que tothom ens va fer traïció. Jo, en aquesta data, he de declarar que no comprenc com els partits socialistes del món poden votar mocions a favor nostre, mentre els seus dirigents, situats als seients del poder, ens engrapen pel coll.

EL PANORAMA INTERNACIONAL

Estem escrivint una història molt romàntica. No sabem si serà el començament d'una hetacombe euro-

Les accions són molt més sinceres que les paraules. És per això, que no has de creure insignificant la teva aportació de draps, car, junt amb d'altres, servirà per a fabricar les robes d'abric que calen als nostres valents soldats.

pea, o una guerra, com ells volen, local. (Aplaudiments.) Les masses ens recolzen i els seus dirigents ens agarroten. Parlo, que consti, únicament de les meves èpoques de governant, del passat. Nosaltres no hem demanat res de franc, perquè cal fer constar que ningú no ens ha regalat res. (Molts aplaudiments.) No demanàvem res de franc; únicament reclamàvem el nostre dret, el dret d'una República legalment constituïda. (Aplaudiments.)

Vaig a continuar exposant-vos el meu dolor de socialista i d'espanyol. S'ha cercat el pretext del nostre extremisme. I jo he de dir que quan s'aprovà la «no intervenció», no hi havia al Govern ni anarquistes, ni comunistes, ni socialistes, i sí tan sols republicans. (Aplaudiments.)

Que a aquests dirigents internacionals els espantava fins on poguessin anar les masses que reaccionaven contra una sublevació militar? Ací tenim segurament la veritat.

Anglaterra fou, indubtablement, la mare de la «no intervenció». És que el gran poder anglès s'ha reduït a la defensa del capitalisme de les seves grans famílies? Ja no hi ha orgull britànic. Els casos d'Espanya i de Txecoslovàquia són bessons. On és l'Anglaterra que no consentia danys als seus interessos, ni en la vida dels seus súbdits? Heus-ho ací: els vaixells anglesos, amb el seu pavelló, enfonsats pels avions alemanys i italians. Quants de mariners britànics no han trobat la mort per haver desaparegut aquell orgull!

HEM SOFERT TOTS ELS ULTRATGES

No hem demanat res de franc, ni tenint-hi dret. Internacionalment, hem sofert tots els ultratges. A la història no es troben precedents, fora en les accions colonials contra selvatges. Hem estat víctimes de totes les vexacions. No és el pitjor el reconeixement de Franco com a Govern, per alguns països, quan no era altra cosa que un Comitè sublevat. Ni les agressions constants als nostres vaixells i als nostres ports pels avions i submarins estrangers. Ni aquella abominable agressió de l'esquadra alemanya contra Almeria!, sota el silenci criminal de la resta del món.

No. Recordeu-vos d'aquest esmentat, exigít i inexistent dret d'asil. Les Ambaixades convertides en centres d'espionatge, i quan no satisfetes amb l'extensió dels seus locals, n'escollien d'altres prop o llunyans de les residències oficials per a hostatjar-hi traïdors i desertors; locals on se celebraven veritables i escandalosos banquets, mentre el poble madrileny es moria de fam. (Sensació.) La gran virtut de la diplomàcia és no assabentar-se o no voler assabentar-se de les coses. En aquestes Ambaixades o Legacions s'han falsificat passaports, s'han fet grans negocis, i des dels seus locals han sortit militars traïdors per a passar la frontera i ajuntar-se a l'exèrcit facciós. On és, a l'exterior, la correspondència a aquest generós comportament nostre.

Europa està en tensió. Han pres el nostre país com a camp experimental. El que fan al terreny envaït és a la vista de tothom. França segueix lliurada a Anglaterra. Aquest país fa veure que no es dóna compte del perill que enclou per a ella una línia fronterera enemiga des de Baiona a Narbona. No obstant, jo tinc per cert que a França les autoritats militars veieren el perill des del començament. Una d'elles, per cert, digué al principi de la nostra guerra, que a França li convenia més re-

galar cinc-cents avions a Espanya que no haver de fortificar els Pirineus.

I nosaltres el que demanàvem — ho repeteixo — era a canvi del nostre or i en ús del nostre dret! A més, en el Tractat comercial amb França estava estipulada la nostra obligació de comprar-li el nostre armament.

Ultratge damunt ultratge, agressió darrera agressió, dany sobre dany; així hem caminat sols gràcies a l'Exèrcit del Poble, a l'Exèrcit Popular, i solament a ell es deu que puguin reaccionar, que puguin anar reaccionant les multituds d'altres països, però que lentament!, que a poc a poc! mentre es consum a les trinxeres la joventut d'Espanya!... (Grans aplaudiments.)

ACI S'ASSAJA LA GUERRA EUROPEA

Ací s'efectua l'assaig de la guerra europea, realitzant Alemanya i Itàlia les seves proves, solament en la nostra sang (Rumors.) Ja ho pagaran!, diu un comentador. Que ho puguin, sí, però que ho paguin aviat! L'experiència s'està fent amb la mort d'espanyols, amb el desagnament d'Espanya, amb la destrucció espanyola; amb el Mediterrani convertit en un llac al servei d'Itàlia. Galdós assaig! Però els més interessats en treure lliçons, es posen una bena: la de la por, sense donar-se compte que amb ella precisament encenen la gran foguera.

Si ens dominessin, que no ens dominaran, a la nostra terra Itàlia i Alemanya trobarien un gran emplaçament per a les seves accions contra França i Anglaterra. Aleshores els espanyols estaríem dominats. Aquells pobles tal vegada ens demanarien la nostra solidaritat. Unament els podríem manifestar els nostres menyspreus. Com hauríem pogut oblidar que havíem estat assassinats i assassinats per ells mateixos?

Acabaré aviat, perquè estic pendent del rellotge. M'ocuparé ara de la ruïna d'Espanya. En la seva nota de resposta al Comitè, Franco diu que assegura la independència del territori nacional. Amb Barcelona, Madrid i València sempre a poder del Govern, Franco no ha disposat mai de diners amb què poder sostenir la guerra. Amb el suro, les mines i l'oli, no n'hi ha prou. Si no hi ha diner, hi ha hipoteques. Escolteu, referent a aquesta qüestió, el que diu recentment un economista alemany. Parla de les exportacions que realitza Franco. L'increment de l'exportació — diu — ha permès obtenir divises per a cobrir els crèdits per a subministraments de material de guerra. Una vegada acabada la guerra — continua dient — es podrà conèixer amb tota la seva amplitud els crèdits atorgats. Mentrestant el benefici de les exportacions — resumeix en el seu judici — cal dedicar-lo al servei dels interessos.

FRANCO FA LA GUERRA AMB CREDITS ESTRANGERS

Franco fa la guerra a favor de crèdits estrangers. És per això que tinc la seguretat que de molt abans que es produís la sublevació, s'havia estat minant el sòl i el poble espanyol, pels expoliadors, per a produir, en definitiva, la gran topada. S'havia preparat el terreny de molt de temps enrera. Potser ara, des de l'exterior, algú més que no pas ells es congratula del nostre afebliment. Si ha ha crèdits exteriors, hi ha hipoteques.

Volia que aquest capítol hagués estat la pedra angular del meu discurs, i ha restat reduït a un lloc secundari. Us volia haver parlat més de la ruïna d'Espanya. Sigui quin sigui el resultat de la lluita, tingueu ho per ben segur, Espanya restarà arruïnada. El nostre deure futur serà aixecar-la: l'esforç correspondrà a aquesta generació i a la futura.

(Continua a la pàg. 3)

Una rasa ben construïda salva moltes vides de soldats, una bona roba d'abric salva de moltes malalties greus els combatents. Lliurem el nostre paquet de deixies de roba a l'Alcaldia o Tinència d'Alcaldia.